

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 15C/234/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212228871
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Donnerová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2013:1212228871.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave samosudkyňou JUDr. Gabrielou Donnerovou v právnej veci žalobcu Združenie na podporu práv spotrebiteľov, občianske združenie, so sídlom Seberíniho 9, Bratislava, IČO: 42 264 979, zastúpeného JUDr. Veronikou Romaníkovou, advokátkou so sídlom Republiky 34, Žilina, proti žalovanému Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova č. 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpenému Bobák, Bollová a spol., s.r.o., so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 673, o zdržanie sa protiprávneho konania, o odstránenie protiprávneho stavu a o vydania bezdôvodného obohatenia 1.000.000.- € s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

O trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou zo dňa 01.11.2012, podanou na súd dňa 01.11.2012 telefaxom, doplnenou predložením jej originálu podaného na poštovú prepravu dňa 02.11.2012, domáhal uloženia povinnosti žalovanému:

1. zdržať sa vo svojich zmluvných dokumentoch používania zmluvnej podmienky o zmluvnej pokute alebo podmienky podobného významu, ktorá zaväzuje druhú zmluvnú stranu - spotrebiteľa pri predaji akciového telefónu alebo iného akciového zariadenia na zaplatenie sumy vyššej, ako je zľava z ceny telefónu alebo iného zariadenia poskytnutá pri uzavretí zmluvy, v prípade porušenia jeho povinností v zmysle uzatvorenej zmluvy,
2. zdržať sa prijímania plnenia z takejto podmienky a uplatňovania nárokov v súdnych konaniach z takejto podmienky voči spotrebiteľom, vrátane vymáhania nárokov založených na týchto podmienkach, ktoré boli priznané právoplatnými súdnymi rozhodnutiami,
3. zdržať sa uzatvárania zmlúv so zmluvnou podmienkou podľa predchádzajúceho výroku a pre účely ďalšieho uzatvárania zmlúv so spotrebiteľmi upraviť svoje zmluvné podmienky tak, aby takúto zmluvnú podmienku neobsahovali, do 60 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia,
4. zaplatiť žalobcovi sumu 1.000.000,- € titulom vydania bezdôvodného obohatenia, spolu s úrokom z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 1.000.000,- € od 1.11.2012 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a nahradiť žalobcovi trovy konania.

Ako dôvody podanej žaloby žalobca uviedol, že je združením založeným v súlade so zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a podľa stanov žalobcu je cieľom činnosti združenia, okrem iných činností, aj podávanie návrhov na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany spotrebiteľov. Žalovaný je spoločnosť pôsobiaca v oblasti poskytovania telekomunikačných služieb ako aj služieb s tým súvisiacich. V rámci Slovenskej republiky ide o jedného z najväčších mobilných operátorov. Žalovaný uzatvára dlhodobu so svojimi zákazníkmi zmluvu o pripojení, pričom zároveň umožňuje svojim zákazníkom využívať služby v rámci určitej ponukovej akcie a získať pritom telekomunikačné zariadenie, predovšetkým sa jedná o mobilné telefóny, a to za podmienok uvedených v Dodatku k zmluve o pripojení. Tento dodatok má podobu formulárovej zmluvy, ktorej obsah zákazník žiadnym spôsobom neovplyvňuje. V bode 2.5 v spojení s odkazom na bod 2.3 dodatku je naformulovaná aj zmluvná podmienka o zmluvnej pokute tak, že v prípade porušenia niektorej z povinností Účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za Služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti Zmluvy alebo tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške ... EUR. V prípade, že zákazník žalovaného poruší svoje povinnosti uvedené v týchto bodoch, žalovaný na základe tejto podmienky požaduje od svojich zákazníkov zaplatenie zmluvnej pokuty. Zo strany zákazníkov tak došlo a dochádza buď k dobrovoľnej úhrade zmluvnej pokuty, alebo si tento nárok žalovaný uplatňuje súdnou cestou v občianskoprávných konaniach.

Žalobca ďalej uviedol, že s účinnosťou od 01.3.2010 obsahuje Občiansky zákonník ustanovenie § 53a a Občiansky súdny poriadok obsahuje ustanovenie, ktoré umožňuje súdu v rámci súdneho konania vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky vo výroku meritórneho rozhodnutia, a to aj bez návrhu účastníka konania. Žalobca má informácie o prípadoch, kedy súdy rozhodli výkonom o neprijateľnosti zmluvnej pokuty v sporoch, v ktorých si žalobca uplatnil nároky z uzavretej podmienky o zmluvnej pokute, konkretizované na konania: rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/112/2010 v spojení s rozhodnutím KS Prešov, sp. zn. 18Co/136/2010, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/23/2010 v spojení s rozhodnutím KS Prešov, sp. zn. 2Co/137/2010, rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 9Co/312/2010. Podľa žalobcu, výkonom rozhodnutí súdov o neprijateľnosti zmluvnej pokuty sa stala zmluvná podmienka o zmluvnej pokute vo všetkých uzatvorených dodatkoch absolútne neplatná. Žalovaný napriek tomu aj po 01.3.2010 uzatvárať dodatky k zmluvám o pripojení so zmluvnou podmienkou o zmluvnej pokute buď v podobe uvedenej vyššie, alebo v podobe mierne upravenej, aj naďalej od svojich zákazníkov požadoval zaplatenie zmluvných pokút na základe tejto podmienky a prijímal peňažné prostriedky od spotrebiteľov na základe dobrovoľných úhrad, aj naďalej si v prípade nezaplatenia uplatňoval nároky z tejto podmienky na súde, resp. v prípade vydaného rozhodnutia si svoje nároky voči spotrebiteľom uplatňoval v exekučných konaniach.

Žalobca si žalobou uplatňuje nároky proti žalovanému podľa novelizovaného ust. § 3 ods. 5 veta druhá zák. č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 01.11.2012, a má za to, že podľa tohto zákonného ustanovenia je aktívne legitimovaný aj na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany porušiteľa, a to uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany porušiteľa v dôsledku porušenia práv spotrebiteľov. Pri vyčíslení sumy bezdôvodného obohatenia 1.000.000,- €, uplatneného žalobcom v žalobe, žalobca uviedol, že túto uplatnil ako odhadovanú výšku bezdôvodného obohatenia vzhľadom na obrovské množstvo zákazníkov, ktoré žalovaný mal za obdobie svojho pôsobenia na slovenskom trhu a má v súčasnosti, s tým, že podľa názoru žalobcu táto výška závisí od posúdenia súdu.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 10.01.2013 túto navrhol v celom rozsahu zamietnuť a súčasne podal návrh na náhradu trov konania. Uviedol, že pokiaľ ide o uplatnený nárok o zdržanie sa protiprávneho konania, počnúc júlom roka 2012 si žalovaný v podávaných návrhoch o vydanie platobného rozkazu, v rámci vymáhania pohľadávok od zákazníkov - spotrebiteľov na základe uzatvorených zmlúv o pripojení a dodatkov k nim, neuplatňuje nároky o zaplatenie titulom zmluvných pokút. Žalovaný k tejto zmene pristúpil nie v dôsledku uznania právneho názoru o tom, že ním uplatňovaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou pokutou, ale v dôsledku skomplikovania priebehu vymáhania pohľadávok. Rôzne súdy si otázku neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky riešili rôzne, proti mnohým rozhodnutiam boli podávané odvolania zo strany spotrebiteľských združení,

pričom existuje množstvo rozhodnutí, aj krajských súdov, ktoré nepovažujú žalovaným uplatňovanú zmluvnú pokutu za neprijateľnú, resp. usmerňujú prvostupňové súdy v tom, že je potrebné skúmať jednotlivé zákonné znaky pre vyslovenie neprijateľnosti s ohľadom na konkrétny prípad a predovšetkým splnenie funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody. V súčasnosti žalovaný uzatvára dodatky k zmluvám o pripojení v inej podobe, než v tej, ktorá bola podkladom pre rozhodnutie v sporoch, na ktoré poukazuje žalobca.

K samotnej neprijateľnosti zmluvnej podmienky o zmluvnej pokute, ktoré žalobca obmedzil na v žalobe uvedené rozhodnutia vydané vo veciach vedených na Okresnom súde v Prešove, Krajskom súde v Prešove a Krajskom súde v Žiline, žalovaný vo vyjadrení k žalobe vyslovil názor, že tieto nie sú predpokladom pre konštatovanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky pre všetky, resp. akékoľvek iné záväzkovoprávne vzťahy žalovaného s inými zákazníkmi - spotrebiteľmi. Podľa žalovaného iba jedinú zákonné ustanovenie, a to § 53a veta prvá Občianskeho zákonníka, priznáva právny účinok právoplatného súdneho rozhodnutia o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom sa v ňom hovorí jedine o povinnosti zdržať sa používania zmluvnej podmienky v zmluvách, a teda z neho vyplýva jedine právna povinnosť pre dodávateľa, a to tiež len pokiaľ ide o zmluvy uzatvárané dodávateľom v budúcnosti. Nejde o tzv. právny účinok precedensu skoršieho rozhodnutia pre uplatnený nárok v súdnom konaní tak, ako si ho vysvetľuje žalobca, pričom ide o kogentnú zakazujúcu normu hmotného práva, kde je rozširujúci výklad a analógia vylúčená.

S poukazom na článok 144 ods. 1 Ústavy SR, ktorý pramení z kontinentálneho systému práva, do ktorého patrí právny poriadok Slovenskej republiky, žalovaný má za to, že záväznosť rozhodnutia iného súdu pre rozhodovanie vo veci je tak závažným zasiahnutím do práva na súdnu ochranu, že takáto záväznosť musí byť vyjadrená minimálne zákonnou normou.

Pokiaľ ide o uplatnený nárok o vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcom v žalobe podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom od 1.11.2012, žalovaný s poukazom na ust. § 456 Občianskeho zákonníka namietal, že žalobca ako združenie nie je tým subjektom, na úkor koho sa údajne žalovaný mal obohatiť. Dané ustanovenie, ktoré obsahuje tento procesný nárok, v ďalšom neurčuje, komu sa má bezdôvodné obohatenie vydať. Podľa žalovaného priznaním nároku, ktorý požaduje žalobca, by súd založil protiprávny stav, kedy by takýmto rozhodnutím bolo vydané bezdôvodné obohatenie subjektu, ktorý žiadne plnenie neposkytol a teda žalobca nie je tým subjektom, na úkor koho sa mal predmet bezdôvodného obohatenia získať, preto nie je aktívne legitimovaným subjektom v zmysle hmotného práva.

K žalobcom uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, zrejme ako plnenie z neplatného právneho úkonu, žalovaný vo vyjadrení uviedol, že absolútna neplatnosť neprijateľnej podmienky, ktorú si žalobca nesprávne založil na skoršom rozhodnutí iného súdu vo veci, je daná ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka, ktorá ale vyplýva z hmotnoprávnej normy (nie zo súdneho rozhodnutia), v ktorej hmotnoprávnej norme sú uvedené zákonné podmienky pre jej vyvedenie. Pre tento účel si musí súd posudzujúci neprijateľnosť zabezpečiť všetky potrebné dôkazy a na základe zhodnotenia dôkazov môže pristúpiť k skonštatovaniu absolútnej neplatnosti v danom konkrétnom prípade. Žalovaný považuje za vylúčené a v rozpore s Ústavou SR, aby súd v konkrétnej prejednávanej veci len poukázal na skoršie právoplatné rozhodnutie iného súdu v obdobnej veci, kde nie je daná ani totožnosť účastníkov konania, ani skutkový základ, z toho odvodzoval neplatnosť, ktorá by mala byť základom pre vydanie bezdôvodného obohatenia.

Zo zhodného tvrdenia účastníkov konania (§ 120 ods. 3 O.s.p.), keď žalobca v žalobe ani v konaní neoznačil ani nepredložil najneskôr do vyhlásenia uznesenia súdu o skončení dokazovania, po predchádzajúcom poučení súdom podľa § 120 ods. 4 O.s.p., žiadne dôkazy na preukázanie pravdivosti ním tvrdených skutočností v žalobe (rozsudky iných okresných a krajských súdov nie sú dôkaznými prostriedkami v zmysle § 125 O.s.p.) a na základe vykonaného dokazovania súdom oznámením obsahu listinných dôkazov predložených žalovaným, zistil súd tento skutkový stav veci :

Podľa žalobcom predložených Stanov občianskeho združenia Združenie na podporu práv spotrebiteľov, občianske združenie zo dňa 07.9.2012, registrovaných Ministerstvom vnútra SR dňa 28.9.2012 pod č. VVS/1 - 900/90 - 40156, žalobca je občianskym združením -právnickou osobou, založeným v súlade so zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorého jedným z cieľov jeho činnosti, okrem iných činností, je aj podávanie návrhov na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany spotrebiteľov.

Podľa výpisu z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I v Bratislave je v oddieli Sa vo vložke č. 1142/B zapísaný žalovaný s dňom zápisu 03.9.1996, s predmetom činnosti (okrem iných činností) aj poskytovanie verejnej telefónnej služby prostredníctvom mobilných verejných telekomunikačných sietí.

Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 17C/112/2010-35 zo dňa 16.8.2010, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/137/2010 zo dňa 29. júna 2011, ktoré rozhodnutia predložil žalobca s anonymizáciou v označení účastníkov konania (medzi účastníkmi nebolo sporné, že sa týkal nároku na peňažné plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy uzavretej medzi žalovaným, v uvedenom konaní ako žalobcom a spotrebiteľom, v uvedenom konaní ako žalovaným), určil, že zmluvná podmienka v Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 14.8.2008 č. xxxxxx pod bodom 2.5 v časti: „V prípade porušenia niektorej z povinností účastníka, najmä ale nielen nezaplatenia splatnej ceny za Služby, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 15.000,- Sk, resp. 10.000,- Sk. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude Účastník povinný zaplatiť Podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti“ je ako neprijateľná neplatná.

V Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb - č. zmluvy xxxxxx zo dňa 11.8.2012, uzavretom medzi žalovaným ako Podnikom a fyzickou osobou - nepodnikateľom, ktorý ako listinný dôkaz predložil žalovaný, bod 2.5 čl. 2. znie: Účastník si je vedomý, že MT

je mu predávaný za Kúpnu cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.2 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a v zmysle tohto Dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny, len z toho dôvodu, že sa Účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v článku 2 bode 2.2, 2.3 alebo 2.4) vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT, ako aj na prípadný obsah Prílohy č. 1 Dodatku (pokiaľ je súčasťou Dodatku takáto príloha), by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT). V nadväznosti na ustanovenia predchádzajúcej vety sa Strany dohodli, že Účastník je povinný Podniku uhradiť nižšie v tomto bode uvedenú zmluvnú pokutu v prípade porušenia nižšie v tomto bode uvedených povinností nasledovne:

a) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2. 3 Dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za Služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči Podniku alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči Podniku, avšak Účastník je povinný ho uhradiť Podniku alebo prostredníctvom Podniku), alebo

b) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v článku 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku a po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia Služby prostredníctvom SIM karty alebo Účastník poruší svoju povinnosť neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo zmluvy), je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške xxxxxx EUR, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti dôjde v období posledných šiestich mesiacov pred uplynutím doby viazanosti (ďalej tiež „Druhá časť doby viazanosti“), výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti do konca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre Druhú časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas Druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutou vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku

zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo šesť. Výsledná suma zmluvnej pokuty, zistená podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol.

Zmluvná pokuta (resp. v prípade, že sa výška zmluvnej pokuty počas doby viazanosti od určitého okamihu postupne znižuje, platí toto ustanovenie pre zmluvnú pokutu, v jej výške, ako je táto stanovená pre obdobie pred Druhou časťou doby viazanosti) predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou (spotrebiteľskou) cenou MT bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny bez DPH (uvedenou v čl. 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 5) a Kúpnu cenou, t.j. kúpnu cenou s DPH, za ktorú Podnik predal MT Účastníkovi, (uvedenú v čl. 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 4).

Podľa žalovaným predloženého listinného dôkazu - návrhu na začatie konania zo dňa 17.01.2013, podaného na Okresný súd Prešov, žalovaný ním v spore o zaplatenie súm za poskytnuté telekomunikačné služby ako navrhovateľ neuplatňuje proti odporcovi - spotrebiteľovi zmluvnú pokutu podľa Dodatku k zmluve o pripojení, ale uplatňuje náhradu škody, ktorá predstavuje hodnotu mobilného telefónu alebo iného telekomunikačného zariadenia po odpočítaní akciovej ceny, ktorú zaplatil spotrebiteľ pri podpise Dodatku.

Podľa Čl. 46 ods. 1 zák. č. 460/1992 Zb. (Ústava Slovenskej republiky) v znení neskorších predpisov, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 3 O.s.p., občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. sú účastníci povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu. Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti

(§ 153 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 153 ods. 3 O.s.p., v znení účinnom od 15.10.2008, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa § 153 ods. 4 O.s.p., v znení účinnom od 01.3.2010, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 53a Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 01.3.2010, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky

alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

Ustanovenie § 53a bolo včlenené do občianskeho zákonníka zákonom č. 575/2009 Z.z. Podľa prechodného ustanovenia k tomuto zákonu, ustanoveniami § 53a, 53b, 54 ods. 3 sa budú spravovať aj vzťahy, ktoré vznikli do 28.2.2010. Vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich uplatnené pred 1.3.2010 sa posudzujú podľa doterajších predpisov (§ 879I OZ).

Podľa § 451 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z., každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a druhá zák. č. 250/2007 Z.z., v znení účinnom od 1.11.2012, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, vrátane vydania bezdôvodného obohatenia, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“).

Na základe vykonaného dokazovania a citovaných zákonných ustanovení, dospel súd k záveru, že žalobe žalobcu nie je možné vyhovieť.

V konaní nebolo medzi účastníkmi sporné, že žalovaný v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a podľa zák. č. 610/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, uzatváral aj uzatvára ako dodávateľ - predávajúci s fyzickými osobami nepodnikateľmi zmluvy o pripojení, na základe ktorých poskytuje fyzickým osobám nepodnikateľom (okrem iných služieb) aj verejné telekomunikačné služby spojené s predajom telekomunikačných zariadení, predovšetkým mobilných telefónov. Vo všetkých týchto prípadoch ide o občianskoprávne vzťahy, vzniknuté na základe spotrebiteľskej zmluvy, osobitne upravené v piatej hlave Občianskeho zákonníka.

Pre posúdenie všetkých nárokov uplatnených žalobcom žalobou proti žalovanému, ktoré sú uvedené pod bodmi 1. až 4. odôvodnenia tohto rozsudku, s poukazom na ust.

§ 101 ods. 1, § 120 ods. 1, § 153 ods. 1 a § 154 ods. 1 O.s.p., žalobca ku dňu vyhlásenia rozsudku neunesol dôkazné bremeno preukázať tvrdené skutkové okolnosti v žalobe, z ktorých odvodzoval uplatnené práva.

Pokiaľ ide o uplatnené nároky pod bodom 1., 2. odôvodnenia tohto rozsudku, žalobca ničím nepreukázal svoje tvrdenie, že žalovaný v čase podania žaloby žalobcom na súd a v čase vyhlásenia rozhodnutia o veci, používa vo svojich zmluvných dokumentoch zmluvnú podmienku o zmluvnej pokute v takom znení, ako bola určená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti rozsudkami Okresného súdu Prešov č. k. 17C/112/2010-35 zo dňa 16.8.2010, č. k. 17C/23/2010-65 zo dňa 13.8.2010 v spojení s rozsudkom KS Prešov, sp. zn. 2Co/137/2010 zo dňa 29. júna 2011, ktoré žalobca predložil súdu, že prijíma plnenia z takejto podmienky a uplatňuje si nároky v súdnych konaniach z takejto podmienky voči spotrebiteľom. Naopak, žalovaný preukázal listinným dôkazom - žalobou podanou na Okresný súd Prešov zo dňa 17.01.2013, teda pred vyhlásením rozsudku súdu v tomto spore, že si neuplatňuje nároky v súdnych konaniach z takejto podmienky voči spotrebiteľom.

K obrane žalovaného k aplikácii a výkladu ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka, ktoré priznáva právne účinky právoplatného súdneho rozhodnutia o neprijateľnosti zmluvnej pokuty a Čl. 144 ods. 1 Ústavy SR v súvislosti s nezávislosťou súdu a jeho viazanosťou pri rozhodovaní zákonom a medzinárodnou zmluvou, je nesporné, že právny poriadok Slovenskej republiky je založený na princípe písaného práva, a nie na výrokoch, právnych záveroch a stanoviskách súdov aj v iných ako v konkrétnych veciach, v ktorých boli vydané, okrem rozsudkov o osobnom stave. V danom prípade viazanosť súdu rozsudkom súdu vyhláseným podľa § 153 ods. 4 O.s.p., (ktorý má zásadne deklaratórnu povahu), aj na iných účastníkov konania ako tých, ktorých sa spor týka (§ 159 ods. 2 veta pred bodkočiarkou O.s.p.), vyplýva zo zákona, teda z hmotnoprávnej úpravy § 53a Občianskeho zákonníka, ktorým zákonom je súd pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný. Súd má za to, v zhode so žalovaným, že toto hmotnoprávne zákonné ustanovenie upravuje jedine povinnosť zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky určenej súdom v zmluvách a vyplýva z neho právna povinnosť iba pre dodávateľa a aj to len pokiaľ ide o zmluvy uzatvárané dodávateľom v budúcnosti. Zároveň nejde o tzv. právny účinok precedensu skoršieho rozhodnutia pre uplatnený nárok žalobcom v tomto súdnom konaní.

Pokiaľ ide o ďalší nárok žalobcu uplatnený žalobou proti žalovanému uvedený pod bodom 3. odôvodnenia tohto rozsudku, a to uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa vymáhania nárokov založených na neprijateľných zmluvných podmienkach, ktoré boli priznané právoplatnými súdnymi rozhodnutiami, súd tomuto nemohol vyhovieť, pretože uložením takejto povinnosti žalovanému by súd odňal žalovanému ústavné právo garantované Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR realizovať nútený výkon právoplatných a vykonateľných súdnych rozhodnutí súdnym exekútorom, ktorý plní namiesto súdu úlohy orgánu štátnej moci ako všeobecného garanta práva na súdnu ochranu v štádiu nútenej realizácie výkonu práva.

S odkazom na predchádzajúcu argumentáciu súdu, pokiaľ ide o uplatnený nárok pod bodom 3. odôvodnenia tohto rozsudku, žalobca ničím nepreukázal svoje tvrdenie, že žalovaný v čase podania žaloby žalobcom na súd a v čase vyhlásenia rozhodnutia o veci, uzatvára zmluvy so zmluvnou podmienkou o zmluvnej pokute v takom znení, ako bola určená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti rozsudkami Okresného súdu Prešov č. k. 17C/112/2010-35 zo dňa 16.8.2010, č. k. 17C/23/2010-65 zo dňa 13.8.2010 v spojení s rozsudkom KS Prešov, sp. zn. 2Co/137/2010 zo dňa 29. júna 2011, ktoré žalobca predložil súdu. Naopak, žalovaný preukázal listinným dôkazom - Dodatkom k zmluve o poskytovaní verejných služieb č. zmluvy: A6447892, uzavretej s fyzickou osobou - nepodnikateľom dňa 11.8.2012, teda pred podaním žaloby žalobcom na súd a pred vyhlásením rozsudku súdu v tomto spore, že neuzatvára zmluvy s takouto ani obdobnou zmluvnou podmienkou.

Rovnako za nedôvodný považuje súd aj nárok žalobcu uplatnený žalobou proti žalovanému na vydanie bezdôvodného obohatenia 1.000.000,- € s príslušenstvom, uvedený pod bodom 4. odôvodnenia tohto rozsudku.

Ustanovenie § 3 ods. 5 bolo v druhej vete zmenené a doplnené v zákone č. 250/2007 Z.z. zákonom č. 301/2012 Z.z., účinným od 1.11.2012, ktorý neobsahuje žiadne prechodné (intertemporálne) ustanovenia.

Podľa dôvodovej správy k bodu 2 (§ 3 ods. 5) k návrhu zák. č. 301/2012 Z.z., ide o implementáciu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov. Kolektívne záujmy sú záujmy, ktoré nie sú len jednoduchou kumuláciou záujmov jednotlivcov poškodených neoprávneným zásahom, a ich porušovanie je spôsobilé poškodiť širšiu, bližšie neurčenú skupinu spotrebiteľov. Domáhanie sa ochrany týchto práv neovplyvňuje právo neoprávneným zásahom jednotlivito poškodených spotrebiteľov na individuálne konania.

Ako vyplýva z uvedenej novely zák. č. 250/2007 Z.z. v ust. § 3 ods. 5, od jeho účinnosti, teda od 01.11.2012, je združenie, ktoré úspešne uplatnilo na súde svoje práva proti porušiteľovi (zdržať sa protiprávneho konania a odstrániť protiprávny stav) oprávnenou osobou na vydanie bezdôvodného obohatenia. Keďže zák. č. 301/2012 Z.z., ktorým bolo toto ustanovenie novelizované s účinnosťou od 1.11.2012, neobsahuje prechodné (intertemporálne) ustanovenia vo svojich záverečných ustanoveniach ako režim spolupôsobenia skoršieho a neskoršieho práva, je potrebné vychádzať z princípov právneho štátu, t.j. vychádzať zo všeobecného zákazu retroaktivity (pôsobenia právnych noriem do minulosti). Z uvedeného je zrejmé, že žalobca je síce od 1.11.2012 oprávneným subjektom na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale toto jeho právo nie je možné aplikovať na záväzky z bezdôvodného obohatenia prípadne vzniknuté pred účinnosťou zák. č. 301/2012 Z.z. tak, ako si tento nárok žalobou uplatnil žalobca.

Okrem vyššie uvedeného súd poukazuje na to, že pre účely výkladu ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 1.11.2012, toto ustanovenie neobsahuje dôslednú hmotnoprávnu úpravu vzniku práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Poskytnutie ochrany združeniu vo forme bezdôvodného obohatenia je možné iba pri splnení skutkových podstát uvedených v ustanoveniach Občianskeho zákonníka (§ 451 a nasl.) a existencia bezdôvodného obohatenia nemôže byť iba hypotetická, pretože vydanie bezdôvodného obohatenia tak, ako je upravené v Občianskom zákonníku, je možné uplatňovať vo výške, v akej reálne k obohateniu došlo. Novelou § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. došlo len k zakotveniu práva združenia uplatňovať si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, avšak absencia akýchkoľvek zákonných hľadísk pre jeho priznanie, keď súčasne neprišlo k zmene vnútroštátnej zákonnej konštrukcie upravujúcej vydanie bezdôvodného obohatenia v príslušných ustanoveniach Občianskeho zákonníka v podmienkach, za ktorých v danom prípade vzniká, ani okolnostiach, ktoré musia byť preukázané, nezbavuje žalobcu dôkazného bremena preukázať vznik bezdôvodného obohatenia, preukázať, že sa na jeho úkor obohatil žalovaný a preukázať aj výšku uplatneného bezdôvodného obohatenia, ktoré dôkazné bremeno žalobca v konaní neuniesol.

Na základe vyššie uvedeného, súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 1, 2 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (§ 251 ods. 1 veta prvá O. s. p.).